

ENKELE OPMERKINGEN

NAAR AANLEIDING VAN EEN COURANTEN-BERICHT

Naar de couranten berichten is een dezer dagen èn in den Haag, èn in Amsterdam de tandheelkundige verzorging der schooljeugd in den gemeenteraad ter sprake gekomen; en in beide bleken B. en W. zeer sterke voorstanders ervan te zijn, doch om de kosten nog niet ermee te durven beginnen.

Dit is, misschien het meest-juiste standpunt, al hebben de beide gemeenteraden anders geoordeeld.

Dat het dagelijksch-bestuur van onze twee hoofdsteden zich onvoorwaardelijk voorstanders van school-tandverzorging hebben verklaard, is al een resultaat, waarvan wij met voldoening nota mogen nemen.

En dat zij om de kosten voorloopig nog niet ermee durven beginnen, moeten wij ook eer loven dan laken.

Want au fond is niet het bedrag der kosten maar de onzekerheid van de kosten het groote struikelblok. En zoolang wij de heeren van B. en W. in onzekerheid laten omtrent de vermoedelijke kosten moeten wij niet hen, maar ons zelf verwijten, dat een zoo natuurlijke zaak zoo onnatuurlijk weinig voortgang heeft.

Noch in Amsterdam, noch in den Haag werd meer van schooltand-klinieken, maar van „tandverzorging op school” gesproken. Dit wijst erop, dat wij op den goeden weg zijn. Wanneer volgend jaar de Haagsche raad weer op deze zaak terugkomt, zooals de bedoeling schijnt te zijn, dan moge ook de tweede stap in de goede richting gedaan zijn nml. doordat dan ook niet meer van verzorging, maar van *onderwijs* gesproken wordt.

Dan kan niemand ertegen zijn. Onderwijsverbetering wil niemand

tegenhouden in onze dagen, waarin men onderwijsverslechtering als diepste politieke smaad heeft leeren vreezen.

Maar dat wij onderwijs, voorlichting, volks-opvoeding bedoelen, en *niet* behandeling van al wat caries is of lijkt, dat heeft blijkbaar het meerendeel dergenen, die in dezen te beslissen hadden, nog niet begrepen.

En dat is onze schuld.

In haar adres aan den gemeenteraad heeft de Haagsche Tandheelkundige Vereeniging — volgens het krantenbericht — toegegeven, dat althans in beginsel „weder een taak, welke op de ouders behoort te rusten, hun uit de handen genomen wordt”.

Het staat zeer zeker niet aan ons tandartsen om zooiets te adviseeren. Wel staat het aan ons, met allen aandrang te adviseeren toch ieder kind zoo vroeg mogelijk te leeren hoe en waarom het den mond moet reinigen. Meer niet. Maar ook minder niet.

Onvoorwaardelijk en eenstemmig moeten wij daarop blijven aanhouden. Dus niet langer zelf blijven jammeren over het mogelijk nadeel van den tandenborstel. Al het kwaad, dat men van den tandenborstel zeggen kan, is — *mutatis mutandis* — ook van het scheermes te zeggen. Maar hoeveel duizend jaren heeft het menschedom zich daarmee beholpen voordat de Gillette uitkomst bracht? En zoolang nu nog niet de veiligheids-tandenborstel gevonden is (er zijn teekenen, die erop wijzen, dat we er spoedig misschien zijn), blijven we ons behelpen met het thans nog gangbare instrument, *omdat wij toch tot geen prijs het principe der grondige, systematische mond-reiniging willen prijs geven. En dat principe willen we elk kind zoodanig bijbrengen, dat hij het zijn heele leven niet meer vergeet.*

Geen ouder kan dit. Dit is dus geen taak der ouders. Het is een kwestie van onderwijs, van deskundig onderwijs; of — zooals het in onze wet reeds genoemd wordt — „vakonderwijs”.

En als de bovenmeester of de schooljuffrouw dit het kind bijbrengen kon dan waren wij al tevreden.

Maar wij weten, — en wij hopen dat de schoolautoriteiten het ook zullen gaan weten —, dat de meester en de juffrouw het *niet* kunnen. Daarom vragen wij leerkrachten, die het kind wel in dit zeer speciale en zeer ingrijpende deel der volkshygiëne onderricht geven kunnen.

Het malle argument der manicure en pedicure vervalt dan van zelf. Als inderdaad een volksbelang gemoeid was met onderricht, dat manicures of pedicures alleen geven kunnen, wel dan moesten er

daarvoor ook leerkrachten aangesteld worden. Zoo is men in een onzer provinciesteden er al toe gekomen om van wege de politie onderwijs te doen geven aan schoolkinderen in het passeeren van gevaarlijk straatverkeer. Volkomen logisch en zeer terecht. In Amerika bestond dit („dus” zou men haast zeggen) al lang...

Niemand neemt zoo den ouders een taak uit de handen.

De kosten van dergelijk „vak”-onderwijs zijn zeer stellig nauwkeurig vooraf te berekenen

En — derde bezwaar van B. en W. van Den Haag — van de gemeentelijke gezondheidszorg wordt niet gevergd, haar adviseerend karakter te verloochenen.

Want indien eventueel, na in dezen zin verkregen uitbreiding van het leerplan der scholen. mocht blijken, (en dat *zal* blijken), dat de volksgezondheid nog beter bevorderd kan worden, dan door dit onderwijs alleen, dan zal stellig de gemeentelijke gezondheidsdienst nog gelegenheid genoeg krijgen voor haar adviseerende taak. Want dan zullen de onderwijzers en onderwijzeressen aan den lijve hebben leeren ondervinden, dat de atmosfeer in het schoollokaal zeer onwelriekend door de onschuldige asempjes beïnvloed wordt, en dat schoolverzuim en slecht huiswerk wel degelijk met caries en voedingsstoornis in verband kunnen staan. Zij zullen zelf de hulp van het geneeskundig schooltoezicht gaan inroepen. En de ouders dito. Want zij zullen gaan inzien — en de mondverzorgster zal hen daarvan geregeld in kennis stellen — dat ondanks het goede onderricht in mondhygiëne nog vrij veel caries blijft optreden. Dan zal de gemeentelijke gezondheidsdienst onafwijsbaar voor de vraag gesteld worden, wat hier gedaan moet en kan worden, zooals zij ook met favus en scabies heeft moeten doen.

En als B. en W. op zijn advies dan besluit hiervoor gelden te voteeren, en B. en W. deze som dan weer als een subsidie aan een tandheelkundige vereeniging aanbieden, dan zal deze zich gelukkig achten dit geld te kunnen afwijzen met de mededeeling, dat het bij de afdeeling onderwijs thuis behoort, en daar alleszins nuttig besteed zal worden.

Gouda, 28 November 1924.

W. L. v. ANDEL.

Het Kwiteeren van Rekeningen.

Een collega deelt ons mede het volgende schrijven te hebben ontvangen van een Ontvanger der Registratie en Domeinen:

WelEd. Geb .Heer!

Mag ik U opmerkzaam maken op Art. 34 der Zegelwet, luidende:

„Aan een zegelrecht van 10 cent zijn onderworpen bericht van ontvangst van gelden”;

en daarna:

„De stukken zijn aan dit zegelrecht onderworpen, onverschillig in welken vorm zij zijn opgemaakt, al was het in dien van bericht of brief, zelfs als deze stukken wegens niet-onderteekening niet kunnen dienen tot schriftelijk bewijs”;

en op Art. 39 dier Wet: „Het zegelrecht moet worden voldaan door gebruik van plakzegels”. „Is dit voorschrift niet nageleefd dan wordt een boete van f 1000 verbeurd door hem die het stuk heeft onderteekend of uitgegeven.”

Verboden is dus aan iemand per briefkaart of brief mede te delen, dat zijn postwissel, aangeteekende brief, chèque of giro-rekening is ontvangen, indien die briefkaart of brief niet van zegel is voorzien, tenzij uit het ontvangstbericht blijkt dat de overmaking een bedrag van f 10 of minder betreft. Boven f 10 dus geen ontvangstbericht te zenden of dat te doen op gezegelde briefkaart, daar u zich anders boete van f 100 op den hals haalt.

U zult mij zeer verplichten, wanneer u uwe collega's bij gelegenheid ook het gevaarlijke van de verzending van dergelijke ongezegelde ontvangstberichten, die naar ik meen gebruikelijk zijn, voor oogen wilt houden.

Militair Tandheelkundige Dienst.

Naar wij vernemen zal op de Oorlogsbegrooing voor 1925 geen post voorkomen voor „vergoeding van tandheelkundige adviezen” en zal de functie van tandheelkundig adviseur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht met ingang van 1 Januari 1925 worden opgeheven.

Dit is een van de vele „bezuinigings maatregelen”.

Wij vreezen echter met grooten vreeze dat hier zal blijken, dat de zuinigheid de wijsheid bedriegt en dat het verdwijnen van den adviseur het Rijk in de toekomst heel wat meer zal kosten dan het totnutoe op de begrooting uitgetrokken salaris!

Schooltandklinieken.

Merkwaardigerwijze hebben één dag na elkaar zoowel de Amsterdamsche als de Haagsche Gemeenteraad, beiden *tegen* het advies van B. en W. in, besloten een proef te nemen met de schooltandverzorging. Dit is een belangrijke stap in de goede richting, die naar wij hopen, binnen korten tijd ook in ons land, dat in dit opzicht nog zoo-veel heeft in te halen, een flinke propaganda zal beteekenen in den strijd tegen de Tandcaries.

De mondartsen en de tandtechnici.

In de Zondag 23 November l.l. te Amsterdam gehouden vergadering van het Nederlandsch Mondheilkundig Genootschap is besloten aan de leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal het volgende adres te zenden in zake het aanhangige wetsontwerp betreffende de bevoegdheid der tandtechnici. Het adres luidt als volgt:

„Nu door Zijne Excellentie, den heer minister van arbeid een ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 23 Juni 1876 *St.* 117, houdende regeling van de voorwaarden tot verkrijging der afzonderlijke bevoegdheid tot uitoefening der tandheekunde en van de uitoefening dier kunst, is ingediend, verzoekt het Nederlandsch Mondheilkundig Genootschap, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van September 1906, van het volgende te willen kennis nemen:

dat het gevaar voor de volksgezondheid oplevert, technici tandheekundige practijk, in welken beperkten vorm dit ook moge zijn, op patiënten te laten uitoefenen;

dat gegeven de onwetendheid van het publiek, wat betreft het verschil van mondarts, tandarts en tandtechnicus, de mogelijkheid zich opent, dat na verheffing tot wet van bovenaangehaald wetsontwerp, de tandheekundige practijk door tandtechnici in nog grootere mate

zal worden uitgeoefend dan nu alreeds clandestien geschiedt, waardoor ongevallen, met doodelijken afloop zelfs, welke nu reeds zijn voorgekomen, alsmede infecties in verschillenden vorm, belangrijk zullen toenemen.

Redenen waarom bovengenoemd Genootschap U Hoogedelgestrengen verzoekt bovenaangehaald wetsontwerp niet aan te nemen".

Het adres is ondertekend door den voorzitter, dr. F. A. Meijer, en den secretaris, dr. L. de Ruyter Mayer, beiden mondartsen te Amsterdam.

N. T. v. G.